

Valga maakonnas, Otepää vallas, Pädla külas, Parve kinnistul (registriosa nr 1279340, katastritunnus 58202:002:0132, edaspidi Parve kinnistu) eraldisel 1 sanitaarraie ja eraldistel 2, 4 harvendusraiete keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine.

1. OTSUSTUS

Lähtudes Tsuru Talu OÜ volitatud esindaja Jürjo Loka poolt 11.03.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata Parve kinnistu eraldisel 1 sanitaarraie ja eraldistel 2, 4 harvendusraiete keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Kavandatud raie registreerimisel arvestada järgmise keskkonnameetmega:

1.2.1 Väike-konnakotka häirimist on võimalik vältida, kui raietööd teostatakse väljaspool väike-konnakotka pesitsusperioodi, milleks on 15. märts - 31.august.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Tsuru Talu OÜ volitatud esindaja Jürjo Loka esitas 11.03.2024 Keskkonnaametile metsateatise nr 50000977152 Parve kinnistu eraldisele 1 sanitaarraie tegemiseks ja metsateatiseid nr 50000977148, 50000977150 vastavalt eraldistele 2 ja 4 harvendusraiete tegemiseks. Hooldusraied on kavandatud 1 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht 27 tm. Eesti looduse infosüsteemi EELIS (edaspidi EELIS) andmetel asub kavandatav raieala Otepää loodusalal ja Otepää linnualal ning Otepää looduspargi Mõrtsuka piiranguvööndis.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Sanitaarraie on kavandatud 0,11 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht 3 tm. Sanitaarraie eesmärgiks on metsa sanitaarse seisundi parandamine ja surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamine, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust. Sanitaarraie korral raiutakse surnud ja kahjustatud puud. Sanitaarraiega raiutakse ainult keskkonnaministri määruse „Metsa majandamise eeskirja“ §-7 loetletud puid. Harvendusraied on kavandatud 0,89 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht 24 tm. Harvendusraiet tehakse metsa väärtuse tõstmiseks, metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimiseks ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamise võimaldamiseks. Peale harvendusraiet ei tohi I rinde rinnaspindala langeda alla Keskkonnaministri 27. detsembri 2006. a määruse nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“ lisas 1 välja toodud piirväärtuse.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Parve kinnistu asub Valga maakonnas, Otepää vallas, kus kehtib 01.10.2013 kehtestatud Otepää valla üldplaneering¹. Sanitaarraiete ja harvendusraiete tegemisele ei ole roheline võrgustiku alal üldplaneeringus piiranguid seatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud sanitaarraie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja² §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

¹ Üldplaneeringu dokumendid on leitavad aadressil <https://www.otepaa.ee/otepaa-uldplaneering>

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Parve kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspäikonnas. Kavandatud raiega ei piirne teisi registreeritud raieid, samuti ei ole raieid registreeritud kavandatud raie 30-meetrise ulatusega mõjualas. Hooldusraietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Parve kinnistu eraldisel 1 kasvab küps männi enamusega puistu jänesekapsa kasvukohatüübis. Eraldisel 2 kasvab valmiv kase enamusega puistu jänesekapsa-kõdusoo kasvukohatüübis ja Eraldisel 4 kasvab raieküps halli lepa enamusega puistu jänesekapsa kasvukohatüübis.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõearsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raieist otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raie langiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raie kavandatakse metsamaastikus, raie ei paikne veekogude rannal või kaldal, märgalal, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

EELIS-e andmetel kattuvad kavandatud raiealad valdavalt (0,86 ha ulatuses) I kategooria kaitsealuse linnuliigi väike-konnakotka elupaigaga. Lisaks piirneb eraldise 2 sanitaarraieala loodusdirektiivi elupaigatüüpidega vanad loodusemetsad (9010) ja soo-lehtmetsad (*9080).

Kavandatud raiealad jäävad Otepää looduspargi Mõrtsuka piiranguvööndisse. Otepää looduspargi kaitse-eesmärgid on loetletud Otepää looduspargi kaitse-eeskirjas.³ Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 14.

Otepää looduspark hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvat Otepää linnu- ja loodusala.

Kultuuriväärtusi raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raie töödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava sanitaarraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- raiealal ega mõjualas (30 m) ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Raie mõju veerežiimile ei ole oluline. Eraldisel 2 kavandatud harvendusraie mõjualas asub tiik, mida veeseaduse § 3 tähenduses veekoguks ei peeta.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- kavandatud raie ei mõjuta maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- Raiealal ei ole neid elemente ja

³ Vabariigi Valitsuse 01.12.2016 määrus nr 135.

kavandatud raie neid ei mõjuta. Raied on kavandatud 1 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liiklusköormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raie on kavandatud Otepää loodus- ja linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Otepää looduspargi ega Otepää linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Sanitaarraie käigus raiutakse puistust kahjustatud ja hukkunud puid või lamapuitu. Harvendusraiet tehakse metsa väärtuse tõstmiseks, metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimiseks ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamise võimaldamiseks. Puistute esimene rinne säilib, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistud säilivad, seega metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu, seega ei ole kavandataval raiel olulist mõju Otepää loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele.

EELIS-e andmetel kattuvad Parve kinnistu hooldusraiete alad 0,86 ha ulatuses väike-konnakotka elupaigaga. Väike-konnakotkas on Eestis I kaitsekategooriasse ning Euroopa Liidu Linnudirektiivi I lisasse kuuluv liik, kes on Otepää linnuala ja Otepää looduspargi kaitse-

eesmärgiks. Väike-konnakotka elupaigad piiritletakse selliselt, et need hõlmaks liigile minimaalselt pesitsusrahuks vajalikku ala, milleks on pesast kuni 300 meetri raadiusesse jääv pesitsemiseks sobiv metsaala. Kuna Eesti väike-konnakotka populatsiooni seisundit võib praeguse arvukuse juures pidada soodsaks ning ohutegurite eest hästi kaitstuks, siis on olemasoleva olukorra säilitamiseks vajalik tagada piisavalt suure elupaiga pikaajaline säilimine, mis loob eelduse liigi arvukuse püsimiseks. Otepää linnuala jääb suures osas Ida-Valgamaa seirealale. Otepää linnuala pikaajaline kaitse-eesmärk on vähemalt 8 väike-konnakotka paari olemasolu. 2024. aastal registreeriti Otepää looduspargis 9 väike-konnakotka paari pesitsus. Seega seisund on soodne, kuid oluline on tagada soodsad pesitsustingimused kõigile teadaolevatele paaridele.

Väike-konnakotka pesapuud asuvad enamasti vanas, üle 70 aasta vanuses, puistus ja on üldiselt vanemad ja rinnasdiameetrilt suuremad, kui neid ümbritseva puistu ülejäänud esimese rinde puud. Väike-konnakotka pesa on selles elupaigas teada 2008. aastast ja linnud on selles pesapaigas pesitsenud edukalt, mis näitab elupaiga soodsat seisundit. Väike-konnakotka kaitse tegevuskava põhjal ohustab väike-konnakotkaste pesapaikade seisundit peamiselt puistute killustumine lageraietega.

Kavandatud sanitaarraie on planeeritud 0,11 ha suurusel alal 3 tm raiemahuga, harvendusraied on planeeritud 0,89 ha suurusel alal raiemahuga 24 tm. Väike-konnakotka elupaik hõlmab 17,72 ha suurusel alal, elupaiga sees on moodustatud ringikujuline püsielupaiga sihtkaitsevöönd pindalaga 3,1 ha. Püsielupaiga sihtkaitsevööndis pole majandustegevus ja loodusvarade kasutamine (sh raied) lubatud. Hetkel on elupaiga seisund soodne. Väike-konnakotka elupaiga serva-alal kavandatud väikesemahulistel harvendus- ja sanitaarraietel ei ole väike-konnakotka elupaiga seisundile olulist mõju, sest puistute esimene rinne säilib, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu.

Väike-konnakotka elupaigas on oluline tagada, et linde pesitsusajal ei häirita. Väike-konnakotkad on eriti tundlikud häiringutele pesitsusperioodil. Pesitsemist häirivad peamiselt raietööd pesalähedases metsas. Väike-konnakotka pesitsusaegset häirimist elupaigas on võimalik vältida, kui raietöid (sh metsamaterjali kokkuvedu) teostada ajavahemikul 1. september kuni 14. märts.

Seega ei ole kavandatud raietel olulist mõju väike-konnakotka elupaiga seisundile ja kavandatud raieid ei ole vastuolus Otepää linnuala kaitse-eesmärkidega.

EELIS-e andmetel piirneb harvendusraie eraldisel 2 Otepää loodusala ja Otepää looduspargi kaitse-eesmärgiks olevate loodusdirektiivi elupaigatüüpidega vanad loodusmetsad (*9010) ja soo- lehtmetsad (*9080). Harvendusraiate käigus puistu säilib, seega metsaelupaigatüübid ei muutu avatuks tuultele ja ei teki olulist negatiivset servaeefekti mõju. Puistute säilimine metsaelupaigatüübiga piirneval alal tagab, et valgus- ja niiskuse režiimi muutused metsaelupaigatüübi sees ei ole olulised. Raied ei mõjuta oluliselt metsaelupaigatüüpi seisundit.

Kuna kavandatud raie mõjualas ja raiealal ei asu Otepää linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid muid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Otepää linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust ei kahjusta.

Raieala jääb jänesekapsa, sinilille ja jänesekapsa-kõdusoo kasvukohatüüpi, kus raietöö külmunud või kuivalt pinnaselt on võimalik teostada ilma suuremate pinnasekahjustusteta. Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määrusega nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud Otepää looduspargi Mõrtsuka piiranguvööndis. Mõju looduspargi kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Otepää looduspargi loodus- ja linnuala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Kavandatud raiealal ja selle mõjualas ei ole muid Otepää looduspargi kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi, mida raie mõjutaks.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raie on kooskõlas üldplaneeringuga, Otepää looduspargi kaitse-eeskirjaga, looduskaitse- ja metsaseadusega, eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Kavandatud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhindangu järeldus

Kavandatud hooldusraietel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana looduskaitseseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Otepää loodus- ja linnualade, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariiolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Henri Heimola

metsahoiu vanemspetsialist

Metsaosakond